

นโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศเกาหลีใต้ *

ประเทศเกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีการอ่านออกเขียนได้เป็นอันดับที่ 17 ของโลก (United Nation, 2007-2008) โดยมีสถิติอัตราการอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 93.5 (The World Factbook, 2008) และในปี ค.ศ. 2006 ซึ่งมีการสำรวจทักษะการอ่าน โดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ปรากฏว่าเยาวชนอายุ 15 ปีของเกาหลีใต้มีทักษะความเข้าใจในการอ่าน (Reading Literacy) สูงเป็นอันดับที่ 1 ของโลก (OECD Factbook, 2009)

อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรเกาหลีใต้ อายุ 15-24 ปี และ 15 ปีขึ้นไป

ปี	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2002	2007
15-24 ปี (ร้อยละ)	97.7*	97.8**	97.9**	97.3**	98**	98.1**	98.3**	98.4**	98.5**	98.6***	NA
15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ)	96.3*	96.4**	96.9**	97.3**	97.6**	98**	98.17**	98.3**	98.5**	97.9***	93.5***

ที่มา : * EFA 2000 –Literacy Assessment

** UIS Statistics in Brief 2007

*** World Fact Book 2008

ปัจจัยสำคัญที่นำมาสู่สถิติอันน่าตื่นตาตื่นใจดังกล่าว ทั้งๆ ที่ย้อนหลังไปประมาณ 50 ปี เกาหลีใต้ยังเป็นเพียงประเทศกำลังพัฒนาในระดับเดียวกับประเทศไทย มาจากนโยบายส่งเสริมการศึกษา ระบบการศึกษา และการสนับสนุนอย่างจริงจังของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งทัศนคติที่ฝังรากลึกลงในวัฒนธรรมของประชาชนชาวเกาหลีใต้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการศึกษา จนถึงกับมีคำกล่าวว่า “การศึกษาคือการเติมเต็มให้กับตนเอง เช่นเดียวกับการเติมเต็มให้กับสังคม” ทำให้อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาสูงถึงร้อยละ 99.9 และร้อยละ 98.5 ตามลำดับ นอกจากนี้ แรงบันดาลใจจากการถูกยึดครองโดยประเทศอื่นมาตั้งแต่ออดีต ยังมีส่วนในการกระตุ้นให้สังคมทุกภาคส่วนมองเห็นความสำคัญของการศึกษาเรียนรู้เพื่อสร้างชาติ และเกิดความกระหายในข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาประเทศให้ไล่ตามทันประเทศอื่น

* บทความนี้เรียบเรียงจาก รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายส่งเสริมการอ่านของไทย: ศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ” โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) มอบหมายให้คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นผู้ดำเนินการวิจัย แล้วเสร็จสมบูรณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2552 ทั้งนี้ ฝ่ายวิชาการ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ได้คัดทอนเนื้อหาส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการอ่านของประเทศเกาหลีใต้นำมาเขียนและเรียบเรียงใหม่ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการนำเสนอและวิจารณ์ในงานสัมมนาเวทีสาธารณะเพื่อผลักดันนโยบายการอ่าน (TK Forum 2010) วันที่ 23 กันยายน 2553 ณ โรงแรมโนโวเทล ปทุมวัน กรุงเทพฯ ข้อมูลและเนื้อหาในเอกสารจึงอาจมีส่วนที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข หากผู้ใดต้องการนำไปอ้างอิงหรือเผยแพร่ กรุณาขออนุญาตจากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้

บทความนี้จะนำเสนอให้เห็นภาพรวมของนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเกาหลีใต้ตั้งแต่หลังการยึดครองของประเทศญี่ปุ่น จนถึง ค.ศ. 1980 ซึ่งเป็นปีที่มีความสำคัญและผลักดันให้ประชาชนชาวเกาหลีดิ้นรนเพื่อที่จะไขว่คว้าหาความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากประเทศถูกปกครองโดยระบบทหาร ทำให้ประชาชนกระหายที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากขึ้น แล้วจึงโยงเข้าสู่ช่วง 20 ปีหลังระหว่าง ค.ศ. 1988-2008 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนานโยบายส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและมองเห็นความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน และในช่วงท้ายจะเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายของไทยที่นำแนวทางมาจากนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเกาหลีใต้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ห้องสมุดและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสาธารณรัฐเกาหลี ก่อน ค.ศ.1988

ในช่วงเวลาที่เกาหลีใต้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิญี่ปุ่น (ค.ศ.1910-1945) ทำให้ญี่ปุ่นเข้ามามีบทบาทในการเปิดโรงเรียนสำหรับเด็กเชื้อชาติญี่ปุ่น พร้อมทั้งจัดตั้งห้องสมุดและชมรมนักอ่านภายในห้องสมุด ที่เปิดให้บริการเฉพาะชาวญี่ปุ่นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ชาวเกาหลีเองก็มองเห็นความสำคัญของห้องสมุดประชาชนมานานแล้ว และมีการจัดตั้งห้องสมุดภาคเอกชนขึ้นเพื่อให้บริการแก่ชาวเกาหลีด้วยกันมาตั้งแต่ ค.ศ.1906 ได้แก่ ห้องสมุด Gyeongseong ในแต่ละวันมีบุคคลทั่วไปเข้าใช้บริการถึง 300 คน และนักศึกษาอีกกว่า 1,000 คน ถือเป็นห้องสมุดที่ทันสมัยมากในขณะนั้น เป็นที่นิยมและได้รับบริจาคหนังสือเพิ่มอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนารูปแบบการให้บริการใหม่ๆ เช่น การจัดห้องอ่านหนังสือเฉพาะสำหรับผู้หญิงและเด็ก การเปิดพื้นที่พิเศษสำหรับสอนหนังสือและให้ความรู้พื้นฐานสำหรับเด็ก ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น Seoul City Jongno Public Library ในภายหลัง

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งประเทศเกาหลีหลุดพ้นจากการปกครองของญี่ปุ่น อัตราการอ่านออกเขียนได้ของชาวเกาหลีมีเพียงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศเท่านั้น รัฐบาลเห็นว่าการเพิ่มอัตราการอ่านออกเขียนได้จึงเป็นห้องอาศัยห้องสมุดเป็นกลไกสำคัญ จึงรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใช้ห้องสมุดอย่างขนานใหญ่ มีการเปิดหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์เป็นหลักสูตรระยะสั้น 1 ปี จนกระทั่งปี ค.ศ.1948 รัฐบาลเกาหลีได้จริเริ่มโครงการหนังสือเล่มหนึ่งห้องสมุด เพื่อให้อุปกรณ์ห้องสมุดเข้าบริการประชาชนในท้องถิ่น และจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนห้องสมุด (Library Support Committee) ขึ้นมาเป็นองค์กรเพื่อให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดตั้งและบริหารห้องสมุดทั่วประเทศ รวมทั้งการสร้างบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพด้วย อีกสองปีต่อมาจึงกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อลดอัตราการไม่รู้หนังสือทั้งในกลุ่มเด็กและผู้ใหญ่

ในปี ค.ศ.1955 มีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี (The Korean Library Association) ขึ้นเพื่อดูแลการดำเนินงานของห้องสมุดทั่วประเทศ รวมถึงการร่างกฎหมายเกี่ยวกับห้องสมุด ในระยะเวลา 15 ปีแรกนั้นสมาคมห้องสมุดมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุดขนาดเล็ก (Mini-Library) โดยเริ่มจากเมือง Gyeongju เป็นห้องสมุดที่ให้บริการสำหรับเกษตรกร และชาวประมงในหมู่บ้าน ที่มีเพียงชั้นหนังสือเล็กๆ และหนังสือเพียงแค่ 30 เล่ม ต่อมาห้องสมุดประเภทนี้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 26 แห่ง จนถึงกับจัดตั้งเป็น

สมาคมห้องสมุดขนาดเล็กสำหรับหมู่บ้าน (The Associate of Village Mini-Library) ในทศวรรษ 1970 ห้องสมุดขนาดเล็กที่กระจายอยู่ตามชุมชนหมู่บ้านในลักษณะนี้มีจำนวนกว่า 35,000 แห่ง โดยดำเนินการอย่างใกล้ชิดร่วมกับห้องสมุดประชาชนในพื้นที่

ใน ค.ศ.1970 ชาวเกาหลีนิยมใช้บริการห้องสมุดเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนที่จะสอบคัดเลือกเข้าระดับมหาวิทยาลัย (Entrance Examination) และเป็นปีแรกที่หอสมุดแห่งชาติเกาหลีและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี ร่วมกันจัดทำโครงการรณรงค์สัปดาห์แห่งการอ่าน (Reading Week Campaign) ขึ้นเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมกรรมการอ่านและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ถึงแม้ว่าห้องสมุดประชาชนทั่วไปจะมีห้องให้บริการสำหรับเด็กอยู่แล้วก็ตาม แต่ส่วนใหญ่จะให้บริการแก่นักเรียนและนักศึกษาเป็นหลัก จนกระทั่งใน ค.ศ.1970 ห้องสมุดเฉพาะสำหรับเด็กจึงเปิดให้บริการเป็นแห่งแรกที่กรุงโซล โดยได้รับการสนับสนุนจากหอสมุดแห่งชาติร่วมกับห้องสมุดประชาชนท้องถิ่น และใน ค.ศ.1971 ห้องสมุดทดลองจัดทำแผนงานพัฒนาการให้บริการสำหรับเด็ก โดยจัดกิจกรรมพิเศษในช่วงวันหยุดภาคฤดูร้อนและฤดูหนาว เพื่อกระตุ้นให้เด็กเข้ามาใช้ห้องสมุดและสร้างประสบการณ์การใช้ห้องสมุดและการอ่านอย่างมีความสุข ผ่านกิจกรรมชั้นเรียนการอ่านใน 1 สัปดาห์ เช่น ทัวร์ห้องสมุด พุดคุยและแนะนำหนังสือ การเล่าเรื่องหรือเล่นิทาน เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรม ชั้นเรียนการอ่านใน 1 สัปดาห์

เวลา	วันจันทร์	วันอังคาร	วันพุธ	วันพฤหัสบดี	วันศุกร์
9.00-9.50 น.	ลงทะเบียน	บันทึกหลังการอ่าน After reading record	บันทึกหลังการอ่าน After reading record	บันทึกหลังการอ่าน After reading record	บันทึกหลังการอ่าน After reading record
10.00-11.50 น.	แนะนำตนเอง Self-introduction	หนังสือคืออะไร (ประวัติของหนังสือ) What is the book? History of books	การแต่งเรื่องในข่าว (ใช้รูปจากหนังสือพิมพ์) Story-making in NIE (using photos in new papers)	จะเขียนอย่างไร (กิจกรรมหลังการอ่าน) How to write? (activity of after-reading)	การแสดงบทบาท จากหนังสือที่อ่าน Role play using books to read
12.00-12.50 น.	Lunch				
13.00-13.50 น.	การสนทนา วิพากษ์วิจารณ์หนังสือ และการเล่าเรื่องจาก หนังสือที่อ่าน	อ่านอย่างไร How to read?	วาดรูปหลังจากอ่าน Drawing of after reading	เขียนถึงความประทับใจ หลังจากการอ่าน Write the impressions of after reading	การประเมินผล Evaluation
14.00-14.50 น.	Booktalk or storytelling	อ่านอิสระ Free reading	อ่านอิสระ Free reading		จบสมบูรณ์ Completion
15.00-15.50 น.	การทัวร์ห้องสมุด Library tour			ภาพยนตร์ Film	

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจอยู่ในแผนงานดังกล่าว เช่น

- ชั้นเรียนการอ่านภายใน 1 วัน

เป็นกิจกรรมสำหรับการเยี่ยมชมห้องสมุดภายใน 1 วัน โดยเตรียมกิจกรรมให้สอดคล้องกับอายุและระดับชั้นของกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักเรียนอนุบาล นักเรียนประถม ซึ่งอาจมีกิจกรรมหรือการให้บริการที่แตกต่างกันไป แต่แนวคิดที่สำคัญของกิจกรรมคือการให้เด็กทุกคนเกิดความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานและความตื่นเต้น

- ชั่วโมงเล่านิทาน

สำหรับเด็กเล็กๆ ที่ยังไม่รู้จักตัวหนังสือ การฟังเป็นช่องทางหนึ่งสำหรับการเรียนรู้และอาจเป็นวิธีที่ดีกว่าการอ่าน การเล่านิทานจึงเป็นกิจกรรมที่ขาดไม่ได้ในห้องสมุดเด็กทุกแห่ง

- ชมรมการอ่าน

ห้องสมุดประชาชนแทบทุกแห่งจะต้องมีชมรมการอ่าน ซึ่งเป็นกลุ่มที่รวมตัวจากหลากหลายอาชีพ หากเป็นชมรมการอ่านของเด็กและเยาวชน จะมีบรรณารักษ์และอาสาสมัครมาช่วยบริหาร ส่วนกิจกรรมต่างๆ ของชมรมก็ขึ้นอยู่กับความสนใจและความเอาใจใส่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดนั้นๆ

ในปี ค.ศ.1980 รัฐบาลออกพระราชบัญญัติการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ และอีกสองปีต่อมา ออกพระราชบัญญัติห้องสมุด กฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเน้นว่าไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนหรือวัยใด ทุกคนล้วนมีโอกาสที่จะศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้ โดยมีห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งการเรียนรู้

ปี ค.ศ.1980 เป็นปีแห่งความคลอนแคลนของสังคมการเมืองเกาหลี เนื่องจากเผด็จการกลุ่มหนึ่งถูกโค่นล้ม แต่ก็ถูกแทนที่ด้วยเผด็จการทหารอีกกลุ่มหนึ่ง (จากยุคของประธานาธิบดี ปาร์ค จุง ฮี มาเป็นประธานาธิบดี ชอน ดู ฮวาน) จึงกล่าวได้ว่าเกาหลีใต้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหารมาช้านานมากกว่ายี่สิบปี ข้อมูลข่าวสารถูกปิดกั้นไม่ปล่อยให้มีการเผยแพร่ เสรีภาพในการแสดงออกถูกจำกัด ในปีหัวเลี้ยวหัวต่อนี้เองที่สังคมและชุมชนต่างเรียกร้องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและกดดันให้รัฐเปิดกว้างทางข้อมูลข่าวสารมากขึ้น รัฐบาลจึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรม (The Ministry of Culture) ขึ้นมาเพื่อสนองตอบความต้องการทางวัฒนธรรมของประชาชน ซึ่งรวมไปถึงการสนับสนุนบทบาทของบรรณารักษ์และห้องสมุด ทำให้ภาวะตึงเครียดต่างๆ คลี่คลายลงบ้าง ระยะเวลาช่วงสั้นๆ ของปีนี้เองที่ดอกไม้และกลิ่นไอเสรีภาพเบิกบานอยู่ได้ในท่ามกลางยุคสมัยเผด็จการ ประชาชนส่วนหนึ่งเริ่มเปิดห้องสมุดขนาดเล็กเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการศึกษารวมทั้งมีการเปิดห้องสมุดเฉพาะสำหรับเด็กขึ้นมาด้วย **

** อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1980 เกิดกรณีสังหารหมู่เด็กนักเรียนที่เมืองกวางจู ทำให้เสรีภาพในการแสดงออกชะงักงันไปเป็นเวลาอีกเกือบสิบปี

ปี ค.ศ.1984 หอสมุดแห่งชาติเกาหลีนำระบบคอมพิวเตอร์และระบบดิจิทัลมาใช้ โดยพัฒนาโปรแกรมสืบค้นข้อมูลรายชื่อหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์เป็นภาษาเกาหลี ทำให้เกิดการปรับปรุงการบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในฐานข้อมูลอย่างเป็นมาตรฐาน สามารถแบ่งปันข้อมูลกันระหว่างห้องสมุดทั่วประเทศ และส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนไหลเวียนของข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ในปี ค.ศ.1985 Ohm Dae-sup อดีตเลขาธิการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งสมาคมวิจัยห้องสมุดแดฮัน (Daehan Library Research Association) ขึ้น เป็นองค์กรเอกชนที่มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา นโยบายและสนับสนุนการพัฒนาการให้บริการห้องสมุด และจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการอ่านผ่านห้องสมุดหลายรูปแบบ อาทิ

- กิจกรรม “เปิดกรุห้องสมุดสู่สาธารณะ” รณรงค์การอ่านด้วยการให้ห้องสมุดประชาชนนำหนังสือที่สะสมไว้ออกมาเผยแพร่และให้บริการนอกห้องสมุด

- กิจกรรม “ห้องสมุดเคลื่อนที่” ด้วยการนำหนังสือไปแจกและนำไปให้บริการแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนมีความใกล้ชิดกับห้องสมุดมากขึ้น กิจกรรมนี้ได้รับความสนใจอย่างมากและได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอีกด้วย ทำให้ห้องสมุดเคลื่อนที่แพร่ขยายจำนวนไปทั่วประเทศ

- การรณรงค์ยกเลิกเก็บค่าบริการเข้าห้องสมุด ซึ่งนำมาสู่การยกเลิกบริการทุกแห่งทั่วประเทศใน ค.ศ.1992 ตามผลการบังคับใช้ของกฎหมาย

ตั้งแต่ปี ค.ศ.1987 เป็นต้นมา สมาคมผู้จัดพิมพ์แห่งประเทศไทย (Korean Publishers Association) ริเริ่มดำเนินการจัดงานวันหนังสือแห่งชาติ (National Book Day) ขึ้นเป็นครั้งแรก และพัฒนาเป็นงานหนังสือระดับนานาชาติ หรือ Seoul International Book Fair มาตั้งแต่ปี ค.ศ.2003 เป็นประจำทุกปีจนถึงปัจจุบัน นับเป็นกิจกรรมที่มีส่วนในการกระตุ้นพฤติกรรมการอ่านและผู้เกี่ยวข้องในแวดวงการอ่านของเกาหลีใต้ได้เป็นอย่างดี

ห้องสมุดและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสาธารณรัฐเกาหลี ค.ศ. 1988-2008

ในช่วงปลายทศวรรษ 1970 และต้นทศวรรษ 1980 การพัฒนาห้องสมุดไทยชนได้หยุดชะงักลง เนื่องจากรัฐบาลไปให้ความสนใจกับการปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยที่นักเรียนมีการแข่งขันกันสูงมาก เพราะประชาชนมีทัศนคติว่าการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ดีมีชื่อเสียงจะทำให้ได้งานที่ดี และมีความก้าวหน้าเมื่อเรียนจบ ห้องสมุดในขณะนั้นจึงไม่ต่างอะไรกับห้องเรียนห้องหนึ่งที่ใช้ทบทวนบทเรียนเพื่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น

จนกระทั่ง ค.ศ.1990 เป็นต้นมา ระบบการเมืองการปกครองของเกาหลีได้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น สังคมเปิดกว้างและมีเสรีภาพมากขึ้น รัฐบาลเกาหลีได้ประกาศวิสัยทัศน์ที่จะทำให้อาณาเขตเป็นประเทศชั้นนำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Korea of Powerful Information Technology) จึงเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของเกาหลีใต้เพื่อเตรียมพร้อมก้าวเข้าสู่ทศวรรษแห่งสารสนเทศ โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็กำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับทิศทางดังกล่าว อาทิ การเรียนรู้ตลอด

ชีวิต การส่งเสริมสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการศึกษาและรองรับแผนการศึกษาในยุคสารสนเทศ การพยายามสร้างฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดการค้นคว้า วิจัยและพัฒนา

ในปี ค.ศ.1990 มีการจัดตั้งสมาคมบรรณารักษ์แห่งประเทศไทยเกาหลี (Librarians Association of Korea) เพื่อเป็นตัวแทนในการสะท้อนความคิดเห็นและการพัฒนาเกี่ยวกับห้องสมุดและงานของบรรณารักษ์ ในปีเดียวกันนี้ ภาคเอกชนของเกาหลีได้เพิ่มการให้บริการห้องสมุดที่ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้น โดยการจัดตั้งห้องสมุดขนาดเล็กซึ่งให้บริการตามสถานที่อยู่อาศัย ชุมชน ศาสนสถาน และในหน่วยงานภาคเอกชนต่างๆ ต่อมา มีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุดขนาดเล็ก (Small Library Association) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานของห้องสมุดขนาดเล็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดขนาดเล็กมักประสบปัญหาทางการเงินหรือขาดสภาพคล่อง เพราะเจ้าของห้องสมุดเป็นเอกชนและเป็นผู้ออกทุนในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด การบริหารจึงเป็นไปอย่างลำบากเพราะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าคุ้มทุน อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนช่วยเหลือจากห้องสมุดประชาชนของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ห้องสมุดเด็กอินเปียว โดยการสนับสนุนของมูลนิธิวัฒนธรรมเอสไควร์ (The Esquire Culture Foundation) ซึ่งมีจุดประสงค์จะจัดทำห้องสมุดเพื่อที่จะเป็นแหล่งกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่ท้าทายให้แก่เด็ก เปิดบริการเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1990 ในกรุงโซล หลังจากนั้นทยอยเปิดอีก 14 แห่งในประเทศและอีก 6 แห่งในประเทศจีน แต่ถึงแม้จะมีการขยายจำนวนห้องสมุดให้บริการดังกล่าว การดำเนินงานก็ประสบปัญหาอย่างมากเนื่องจากห้องสมุดหลายแห่งไม่มีบรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเด็กและหนังสือสำหรับเด็กไม่เพียงพอ จนไม่สามารถบริหารจัดการเองได้โดยลำพัง

การปรับปรุงกฎหมายห้องสมุดในปี ค.ศ.1992 เพื่อให้ห้องสมุดประชาชนเป็นสถานที่ให้บริการสำหรับสาธารณะอย่างแท้จริง บังคับให้อาคารเก็บค่าเช่าใช้บริการ โดยหอสมุดแห่งชาติเกาหลีและห้องสมุดอีกหลายแห่งคงมีความคิดจะเป็นการนำร่อง ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นห้องสมุดภาคเอกชนได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในลักษณะห้องสมุดขนาดเล็กที่อยู่ในอพาร์ทเมนต์ โบสถ์ ศูนย์กลางชุมชน ศูนย์สุขภาพ โรงพยาบาล หรือในค่ายทหาร รัฐบาลจึงออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและพัฒนา รูปแบบของห้องสมุดให้เป็นมาตรฐานและมีผลบังคับใช้ใน ค.ศ. 1994 นอกจากนี้กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยังร่วมมือกับกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนกระตุ้นให้ผู้ปกครองร่วมกันสร้างบรรยากาศสำหรับการศึกษาอย่างเสรี เพื่อสร้างลักษณะนิสัยแก่เด็กและเยาวชนให้กระตือรือร้นที่จะอ่านและคิดให้มากขึ้น ทำให้ห้องสมุดกลายเป็นสถานที่ที่ดึงดูดให้เข้าไปใช้บริการมากขึ้น

การปฏิรูปการศึกษาในปี ค.ศ.1995 ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยที่ทุกคนสามารถจะเรียนที่ไหนเมื่อใดก็ได้ ผ่านวิธีการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้เยาวชนและประชาชนวัยแรงงานมีโอกาสเพิ่มพูนทักษะสายอาชีพ สามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ และมีช่องทางศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระหว่างทำงานได้ ในปีเดียวกันนี้เอง รัฐบาลได้เริ่มโครงการจัดสร้างห้องสมุดแห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้น เพื่อเป็นต้นแบบหรือมาตรฐานในการจัดทำห้องสมุดเด็กและเยาวชน ตลอดจนการให้บริการข้อมูลที่สอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายที่จะ

ใช้ห้องสมุดต้นแบบเป็นแหล่งสร้างสรรค์นโยบายและนำนโยบายเหล่านั้นมาใช้เพื่อกระตุ้นการอ่านของเด็กและเยาวชน รวมถึงการวางรากฐานสำหรับการวิจัยด้านการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ทั่วประเทศ ด้วยการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่มีภารกิจและวัตถุประสงค์ใกล้เคียง และจัดทำหลักสูตรอบรมเพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาทักษะบรรณารักษ์ห้องสมุดเด็กและเยาวชน (ห้องสมุดแห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นอาคาร 4 ชั้น ชั้นใต้ดิน 2 ชั้น พื้นที่ใช้สอย 8,050 ตารางเมตร ก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการเมื่อปลายปี ค.ศ.2005)

ค.ศ.1995 ห้องสมุดแห่งชาติเกาหลีได้สร้างระบบเครือข่ายหลัก (Network Backbone) เพื่อใช้เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำหรับฐานข้อมูลห้องสมุดออนไลน์ กระทั่ง ค.ศ.1997 ระบบได้รับการพัฒนาจนสามารถเผยแพร่หนังสือออนไลน์ได้มากกว่า 200 เล่ม รวมทั้งวารสารและบทความต่างๆ ถัดจากนั้นหนึ่งปี รัฐบาลให้งบประมาณสนับสนุนรองรับภาวะการว่างงานของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศอันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจใน ค.ศ.1998 ทำให้เกิดการพัฒนาระบบห้องสมุดเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ (National Digital Library) ในปี ค.ศ.2008

สมาคมห้องสมุดและวรรณกรรมสำหรับเด็กแห่งกรุงโซล (Seoul Society for Children's Library and Literature: SSCL) เป็นองค์กรไม่หวังหากำไร จัดตั้งขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1996 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บรรยากาศและประสบการณ์การอ่านที่สนุกสนานสำหรับเด็ก ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและกิจกรรมห้องสมุด หนึ่งในโครงการที่น่าสนใจได้แก่ โครงการ "Chekori Campaign" ซึ่งเป็นกิจกรรมค่ายการอ่าน ระยะเวลา 1 คืน 2 วัน จัดขึ้นครั้งแรกใน ค.ศ.1997 เน้นการเชื่อมโยงเด็กๆ ให้ผูกพันกับหนังสือและธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยวางแผนและออกแบบกิจกรรมในค่ายให้สอดคล้องกับหัวข้อที่จะเปลี่ยนไปทุกปี ดังนั้น การจัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนกิจกรรมในค่ายจะถูกกำหนดโดยหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการจัดค่ายในแต่ละปี เช่น ดำเนินกิจกรรมที่โบราณสถาน หนังสือที่ใช้อ่าน กิจกรรมวิจารณ์หนังสือหรือกิจกรรมที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และชั่วโมงการเล่าเรื่อง ก็จะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์และประสบการณ์ที่พบเจอในโบราณสถานนั้นๆ ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นเรื่องของการค้นหาลักษณะข้อมูลในเชิงโบราณคดีและประวัติศาสตร์เป็นต้น ซึ่งค่ายการอ่านในลักษณะนี้จะช่วยปลูกฝังพฤติกรรมการอ่านที่ดีให้กลายเป็นวิถีชีวิตหรือพื้นฐานวัฒนธรรมการอ่าน เพราะเด็กๆ ถูกหล่อหลอมด้วยบรรยากาศและได้รับประสบการณ์ตรงจากการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเอง

ปี ค.ศ.2000 รัฐบาลอุดหนุนงบประมาณจัดหาหนังสือ ปรับปรุงระบบสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับห้องสมุดโรงเรียนทั่วประเทศ เปลี่ยนบรรยากาศจากห้องสมุดรูปแบบเดิมให้น่าใช้มากยิ่งขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ.2005 กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนแม่บทการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ห้องสมุดโรงเรียน เป็นแผนระยะ 5 ปี ใช้งบประมาณ 30 ล้านเหรียญสหรัฐ (ประมาณ 1,000 ล้านบาท) เพื่อลงทุนใน 4 โครงการ ได้แก่ 1) เพิ่มจำนวนหนังสือและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก 2) สนับสนุนให้มีการเรียนการสอนร่วมกับการใช้ห้องสมุด 3) จ้างผู้เชี่ยวชาญและอบรมบรรณารักษ์ และ 4)

กระตุ้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ห้องสมุดของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวยังสนับสนุนเงินในการจัดซื้อหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศผ่านทางหอสมุดแห่งชาติอีกด้วย

ค.ศ.2003 รัฐบาลให้การสนับสนุนแก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในโครงการ “1 เมือง 1 เล่ม” (One City One Book Project) ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นการอ่านและสร้างวัฒนธรรมการอ่าน โดยประยุกต์มาจากโครงการส่งเสริมการอ่านของสหรัฐอเมริกาและแคนาดาที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประชาชนชาวเกาหลี ลักษณะของโครงการคือการอ่านหนังสือเรื่องเดียวกันในแต่ละเมือง ไม่กำหนดกลุ่มอายุและเพศ แต่นักกิจกรรมวิจารณ์หนังสือและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แต่ละเมืองจะออกเสียงลงคะแนนเลือกหนังสือที่จะอ่านโดยประชากรในเมืองนั้นๆ ดังนั้น ในขั้นตอนตั้งแต่การเลือกหนังสือไปจนถึงกระบวนการ จะมีการถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือที่อ่านอยู่โดยตลอด หนังสือที่ได้รับเลือกจากโครงการจะถูกจัดอันดับโดยวัดจากจำนวนการยืมที่มากที่สุดในห้องสมุด และยอดขายของหนังสือก็ต้องสูงตามไปด้วย ความสำเร็จของโครงการนี้นำมาสู่การขยายผลไปใช้ในระดับหมู่บ้านและระดับห้องสมุด ในชื่อโครงการ “1 หมู่บ้าน 1 เล่ม” (One Village One Book) และ “1 ห้องสมุด 1 เล่ม” (One Library One Book) ตามลำดับ

ในปีเดียวกันนี้ ภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดทำโครงการห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์ (Miracle Library Project) เป็นห้องสมุดที่มีรูปแบบการจัดการและการบริหารแบบใหม่ ออกแบบสถานที่ให้สวยงามและน่าสบาย สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการรักการอ่านว่าหาความรู้และประสบการณ์ จัดแบ่งพื้นที่ให้กับเด็กทารกและปฐมวัย เด็กทุกคนมีสิทธิและอิสระในการเล่นและใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ โดยผู้ใหญ่จะทำหน้าที่ประคับประคองและเติมเต็มประสบการณ์ให้เด็กเท่านั้น เพียงสามปีหลังจากจัดตั้งห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์แห่งแรก จำนวนห้องสมุดเพิ่มขึ้นเป็น 9 แห่งใน 9 เมืองสำคัญ

ปี ค.ศ.2004 สมาคมห้องสมุดและวรรณกรรมสำหรับเด็กแห่งกรุงโซล (SSCLL) จัดอบรมสัมมนาในโครงการคุณย่าสุดสวย (The Beautiful Granny Project: Silver Storytellers Workshop) เป็นครั้งที่สาม โดยมีวัตถุประสงค์ให้กลุ่มคนสูงอายุ เช่น จอห์น คุณยายที่อายุ 80 ปี เธออาศัยในกรุงโซล มาเป็นอาสาสมัครและเรียนรู้เทคนิคการเล่านิทานให้เด็กๆ ฟังในห้องสมุด โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์การศึกษา เป็นต้น ช่วยให้ผู้สูงอายุและเยาวชนได้มีโอกาสทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น ลดช่องว่างระหว่างวัย และทำให้ผู้สูงอายุเกิดความนับถือตนเอง รู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่า โครงการนี้ได้รับรางวัลโครงการยอดเยี่ยมประจำปี ค.ศ.2004 เกิดอาสาสมัครรุ่นลายครามเป็นจำนวนมาก จึงได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ในปีนี้เอง มูลนิธิวัฒนธรรมแห่งกรุงโซล จัดทำโครงการ “การอ่านแห่งโซล” (Reading Seoul Project) หรือ “โซล เมืองแห่งการอ่าน” โดยมีคำขวัญว่า “ชาวโซลเป็นหนึ่งเดียวด้วยหนังสือ กรุงโซลเป็นหนึ่งเดียวด้วยหนังสือ” (Unified Seoul Citizen through Books, Unified Seoul City through Books) เพื่อ

รณรงค์การอ่านหนังสือทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมของกรุงโซล โดยมีห้องสมุดประชาชน 31 แห่งจาก 44 แห่งในกรุงโซล ให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการและจัดกิจกรรมสนับสนุน

ค.ศ.2005 รัฐบาลออกกฎหมายส่งเสริมการอ่านหลายฉบับ เช่น The Libraries and Reading Promotion Act, School Library Act และ Children and Youth Reading Promotion Act สองฉบับแรกเน้นเรื่องการสร้างบรรยากาศของห้องสมุด ส่วนกฎหมายฉบับหลังรณรงค์เกี่ยวกับการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน ในขณะที่ยกขึ้นกระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เริ่มวางแผนให้มีการเรียนการสอนวิชาการเขียนเรียงความ และการจ้างบรรณารักษ์สำหรับโรงเรียนเพิ่มขึ้น

ค.ศ.2007 เกาหลีใต้แยกกฎหมายส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (Reading Culture Promotion Act) ออกจากกฎหมายห้องสมุด (Library Act) เพื่อแยกบทบาทหน้าที่ในด้านการส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดออกจากกันให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกฎหมายห้องสมุดนั้นให้ขึ้นอยู่กับ The Presidential Library Information and Policy Committee ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการและดูแลวางแผนนโยบายเกี่ยวกับห้องสมุด ส่วนกฎหมายส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้ขึ้นอยู่กับกระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งกำหนดกรอบการทำงานเป็นโครงการระยะ 5 ปี มีโครงการรณรงค์การอ่านเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการอ่าน การจัดหาทรัพยากรการอ่าน การเผยแพร่และสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ

นอกจากนี้ รัฐบาลยังแก้ไขกฎหมายส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมการพิมพ์ (Publishing Culture Industry Promotion Act) เพื่อควบคุมราคาสินค้าสิ่งพิมพ์ที่ออกใหม่ อีกทั้งยังออกกฎหมายส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์ (Act on Online Digital Information Deposit and Usage) เพื่อรองรับแผนพัฒนาการศึกษาเข้าสู่ยุคการศึกษาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปิดให้บริการของห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ (National Digital Library) ใน ค.ศ.2008 กฎหมายฉบับนี้มีผลทำให้สำนักพิมพ์บางแห่งเริ่มผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบออนไลน์ออกมาทดสอบตลาด ขณะที่กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เตรียมการจัดทำหนังสือและตำราเรียนในรูปแบบดิจิทัลซึ่งจะนำมาใช้แทนหนังสือและตำราเรียนรูปแบบเดิม

ในปีเดียวกันนี้เอง กระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวได้ประกาศแผนส่งเสริมอุตสาหกรรมความรู้และการพิมพ์ (Publishing and Knowledge Industry Promotion Plan) ภายใต้แนวคิด “หนังสือสร้างชุมพลังทางวัฒนธรรมและความรู้ระดับโลก” (Global Knowledge and Culture Powerhouse Built on Book) เป็นแผนระยะยาว 10 ปี (ค.ศ. 2011 ถึง ค.ศ. 2020) โดยมีกลยุทธ์ในการเสริมสร้างเครือข่ายความรู้เพื่อสร้างสังคมความรู้ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเข้าถึงการอ่าน และสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในการอ่านได้อย่างเสรี คาดการณ์กันว่าโครงการตามแผนดังกล่าวนี้จะเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ไปอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะการผลิตและเผยแพร่ (ช่องทางจำหน่าย) ซึ่งผู้ประกอบการภาคเอกชนจะได้รับประโยชน์อย่างมากจากการสนับสนุนและช่วยเหลือจากภาครัฐ

ถึงแม้ว่าประเทศเกาหลีใต้จะเตรียมตัวเข้าสู่สังคมดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบแล้วก็ตาม แต่กระทรวงการศึกษาฯ ก็ยังกำหนดรายชื่อหนังสือวรรณกรรมคุณภาพจำนวน 5 เรื่อง ให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาและ

บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องอ่าน โดยเฉพาะนักเรียนที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงไม่ว่าคณะใด เนื่องจากต้องสอบข้อเขียนเรียงความวิจารณ์วรรณกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งใน 5 เรื่องตามแต่ละกระทรวงจะเป็นผู้กำหนด ดังนั้นนักเรียนทุกคนจึงต้องขยันอ่านตำราไปพร้อมกับการอ่านวรรณกรรมอย่างคลุ่มคลักและคุ้นเคยมาแล้วอย่างน้อย 5 เรื่องเสมอ ก่อนเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา

ณ สิ้นปี ค.ศ.2004 เกาหลีใต้มีห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ 250 แห่ง ห้องสมุดสถานศึกษา 223 แห่ง และห้องสมุดเอกชน 14 แห่ง รวมทั้งสิ้น 487 แห่ง ยังไม่รวมห้องสมุดเด็ก (หรือห้องอ่านหนังสือสำหรับเด็กที่ตั้งอยู่ภายในห้องสมุดอื่น) อีกเกือบ 400 แห่ง และห้องสมุดขนาดเล็กของเอกชนหรือห้องสมุดบ้านของกลุ่มแม่บ้านที่กระจายอยู่ทั่วไปตามชุมชนหมู่บ้านต่างๆ อีกนับหมื่นแห่ง จำนวนหนังสือในห้องสมุดมีทั้งสิ้น 2,576,000 เล่ม คิดเป็นอันดับที่ 35 ของโลก (ข้อมูลปี ค.ศ.2006) หรือคิดเป็นจำนวนหนังสือต่อประชากรพันคน เท่ากับ 52.9594 เล่ม อยู่ในอันดับที่ 60 ของโลก ในปี ค.ศ.2007 จำนวนห้องสมุดเพิ่มขึ้นเป็น 607 แห่ง ร้านหนังสือ 2,042 ร้าน และสำนักพิมพ์ 29,977 แห่ง

บทบาทของภาครัฐกิจเอกชนในการตอบสนองต่อนโยบายการอ่าน

นโยบายแห่งชาติที่วางเป้าหมายให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบายการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานของเกาหลีได้อย่างขนานใหญ่ ปัจจุบัน ประเทศเกาหลีกลายเป็นเมืองแห่งอินเทอร์เน็ต มีจำนวนโดเมนเนมมากเป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา การใช้อินเทอร์เน็ตสามารถนำผู้อ่านเข้าไปสู่โลกของหนังสือได้ง่ายขึ้น สำนักพิมพ์และร้านค้าหนังสือเกือบทุกแห่งจะมีเว็บไซต์ของตนเอง และเริ่มขายหนังสือออนไลน์ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ใช้คอมพิวเตอร์พีซีและคอมพิวเตอร์พกพา (PDA) รวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและดาวน์โหลดได้

ช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการปฏิวัติสื่อดิจิทัลของเกาหลีใต้ หนังสือที่พิมพ์โดยกระดาษได้รับความนิยมน้อยลง และถูกแทนที่ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผลิตถึงพิมพ์ 7 แห่งจับมือเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และจำหน่ายระบบออนไลน์ในเกาหลี สำนักพิมพ์ Mineumsa (ผู้ผลิตและจำหน่ายหนังสือชายดี) สำนักพิมพ์ JoongAng M&B (ผู้ผลิตหนังสือและนิตยสาร) สำนักพิมพ์ Samho (ผู้ผลิตหนังสือเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะและงานกราฟิก) สำนักพิมพ์ Kachi (ผู้ผลิตหนังสือด้านวัฒนธรรม สังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์และการละคร) สำนักพิมพ์ Korea Froebel (ผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กเพื่อการศึกษา และการให้บริการออนไลน์) สำนักพิมพ์ Chunglim (ผู้ผลิตหนังสือการศึกษาระดับสูงและพัฒนาระบบการเรียนทางไกลซึ่งเป็นพันธมิตรกับไมโครซอฟท์ของเกาหลี) และ บริษัท Media Station (ผู้พัฒนา MP3 ให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) ซึ่งราคาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผลิตออกมานั้นมีราคาถูกกว่าหนังสือที่ทำจากกระดาษถึงประมาณครึ่งหนึ่ง

ตั้งแต่ ค.ศ.1997 เป็นต้นมา มีผู้จัดจำหน่ายหนังสือผ่านระบบออนไลน์เกิดขึ้นมากกว่า 200 ราย ตัวอย่างของร้านหนังสือออนไลน์สัญชาติเกาหลีที่ได้รับความนิยม เช่น Yes24.com ตั้งขึ้นในเดือนธันวาคม

ค.ศ.1998 ปัจจุบันมีลูกค้าลงทะเบียนเพื่อซื้อหนังสือถึงประมาณ 750,000 คน และขายหนังสือเฉลี่ยต่อวันถึง 23,000 เล่ม

Morning365.com เปิดให้บริการ ค.ศ.1999 มีการจัดการขนส่งสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์โดยใช้รถ กระบะขนาดเล็กตกแต่งเหมือนร้านค้าขนาดย่อมจอดตามสถานีรถไฟ 40 แห่งในกรุงโซล ลูกค้าสามารถมารับหนังสือได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง นอกจากนี้ยังมีบริการจัดส่งถึงบ้านหรือสำนักงานโดย รถจักรยานยนต์ภายใน 3 ชั่วโมงหลังจากได้รับคำสั่งซื้อ

Wowbook.com ใช้กลยุทธ์ราคาเพื่อสร้างส่วนแบ่งทางการตลาด เช่น สัปดาห์หนึ่งในเดือน พฤษภาคมจะลดราคาหนังสือถึงร้อยละ 50 จากราคาปก และรับประกันวันกำหนดส่งสินค้าภายใน 3 วัน

Booktopia.com เป็นร้านขายหนังสือและนิตยสารออนไลน์ ลูกค้าสามารถอ่านบางส่วนของหนังสือ (10 หน้า) ได้ฟรีก่อนตัดสินใจซื้อ

ถึงแม้ว่าจะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี ค.ศ.1997 แต่ยอดขายหนังสือออนไลน์ในปีนั้นกลับเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 10 เนื่องจากมีการใช้กลยุทธ์ลดราคาหนังสือลงถึงร้อยละ 20 จากราคาปก ทำให้ร้านหนังสือขนาดเล็กที่ให้บริการในแหล่งชุมชน และร้านหนังสือขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นทั้งร้านค้าและผู้จัดจำหน่าย (ขายส่ง) ต่าง ก็ได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้ประกอบการร้านหนังสือรายใหญ่อันดับหนึ่งและสอง ของเกาหลีใต้ ได้แก่ ร้าน Kyobo และ Young Poong ต้องปรับตัวมาจำหน่ายหนังสือผ่านระบบออนไลน์ด้วย จนกระทั่งในปี ค.ศ.2007 รัฐบาลจึงแก้ไขกฎหมายส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมการพิมพ์ โดยกำหนดให้ หนังสือที่ตีพิมพ์ใหม่จะต้องวางขายไปแล้วเป็นเวลา 18 เดือนจึงจะสามารถลดราคาได้ร้อยละ 10 จากราคา ปก เพื่อลดปัญหารุนแรงอันเกิดจากกลยุทธ์ราคาของร้านหนังสือออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีก ซึ่ง ช่วยให้เห็นหนังสือทั่วไปยังสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้

พฤติกรรมกรรมการอ่าน

หนังสือที่ได้รับความนิยมในเกาหลีใต้มาอย่างยาวนานคือ หนังสือการ์ตูนและหนังสือภาพสำหรับเด็ก ใน ค.ศ.2001 หนังสือสองประเภทนี้จะมียอดพิมพ์สูงถึง 4.5 หมื่นเล่มจากหนังสือที่ตีพิมพ์ ออกมาจำหน่ายในท้องตลาด และหากแบ่งประเภทหนังสือเป็นหนังสือแปลกับหนังสือต้นฉบับภาษาเกาหลี จะพบว่าหนังสือแปลได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากเดิมที่มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 15 (ค.ศ.1995) เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.9 (ค.ศ.2000) และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี หนังสือแปลส่วนใหญ่มาจากต้นฉบับของ สหรัฐอเมริกา รองลงมาคือต้นฉบับจากภาษาญี่ปุ่น ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่หนังสือการ์ตูน

ในระยะหลัง หนังสือแนว How to ได้รับความนิยมมากขึ้น เช่นเดียวกับหนังสือเกี่ยวกับการเสริม ทักษะสำหรับผู้หญิง และหนังสือนิยายอิงประวัติศาสตร์ (ที่นำไปผลิตเป็นภาพยนตร์) ก็มีแนวโน้มขายดี เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนหนังสือนิยายรักวัยรุ่น (ที่นำมาแปลเป็นภาษาไทยขายดีในหมู่วัยรุ่นไทยและ ผู้หญิงวัยเริ่มทำงาน) ผู้อ่านกลุ่มหลักเป็นเด็กนักเรียนระดับมัธยม ซึ่งมักจะเปลี่ยนรสนิยมการอ่านหรือแนว หนังสือที่อ่านเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้น

คนเกาหลีมีนิสัยคล้ายคนญี่ปุ่นในเรื่องการอ่าน กล่าวคือมักใช้เวลาว่างแม้เพียงเล็กน้อยในการอ่านหนังสือ ไม่ว่าจะนั่งอยู่บนรถไฟฟ้า ร้านกาแฟ ป้ายรถเมล์ แทบทุกคนจะถือหนังสืออยู่ในมือ ในร้านหนังสือขนาดใหญ่จะพบเห็นลูกค้าหัวตะกั่วไปใหญ่เพื่อเลือกซื้อหนังสือครั้งละหลายๆ เล่ม ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะอิทธิพลความเชื่อตามหลักขงจื้อที่มีแต่ในอดีต ซึ่งสอนให้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นความเชื่อและความศรัทธาที่ยังคงหลงเหลือมีอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่แนวคิดทางคริสตศาสนาที่เข้ามาในภายหลังก็ทำให้ผู้หญิงและผู้ชายมีโอกาสที่เท่าเทียมกันมากขึ้นในการได้เรียนหนังสือ

การสำรวจพฤติกรรมการอ่านในปี ค.ศ.2002 พบว่า ชาวชนอายุ 15 ปีในประเทศเกาหลีได้อ่านหนังสือเล่มใหญ่ (Longtext) จำนวน 14 เล่มต่อปี คิดเป็นอันดับที่ 23 ของโลก และอ่านหนังสือเล่มเล็ก (Shorttext) รวมถึงหนังสือการ์ตูน จำนวน 52.2 เล่มต่อปี อยู่ในอันดับที่ 5 ของโลก หากพิจารณาร่วมกับผลการประเมินทักษะและความเข้าใจด้านการอ่านของชาวชนอายุ 15 ปี โดย OECD พบว่า ในปี ค.ศ.2000 เกาหลีได้อ่านในอันดับที่ 6 และขยับขึ้นมาเป็นอันดับที่ 2 และอันดับที่ 1 ใน ค.ศ.2003 และ 2006 ตามลำดับ

จำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ใหม่ จำแนกตามประเภท

ประเภท	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ทั่วไป	449	379	382	360	206	152	297	322	254	515
ปรัชญา	898	577	600	527	546	609	584	843	826	1,066
ศาสนา	1,837	1,690	1,482	1,351	1,172	1,240	1,183	2,032	1,749	1,980
สังคมศาสตร์	5,001	4,483	4,335	4,168	4,243	4,125	4,650	5,779	6,488	5,579
วิทยาศาสตร์	524	460	459	419	415	466	514	849	694	565
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4,110	4,026	4,186	3,619	3,677	3,330	2,891	3,661	4,493	3,135
ศิลปะ	1,341	1,400	1,380	1,113	1,116	1,205	1,308	1,632	1,731	1,441
ภาษา	1,488	1,357	1,449	1,561	1,422	1,512	1,502	2,246	2,277	1,667
วรรณกรรม	5,034	5,020	4,826	4,806	5,067	5,586	6,069	8,250	9,667	7,752
ประวัติศาสตร์	1,137	821	871	811	840	915	1,128	1,302	1,326	1,048
หนังสือแบบเรียน	3,115	2,298	1,600	1,673	2,319	1,931	1,485	1,927	1,830	1,749
หนังสือสำหรับเด็ก	3,864	3,399	4,062	4,754	6,103	5,219	5,913	7,152	6,700	7,307
การ์ตูน	8,122	9,134	9,329	9,117	9,060	9,081	7,867	7,593	7,486	7,290
รวม	36,920	35,044	36,961	34,279	36,186	35,371	35,391	43,598	45,521	41,094

ที่มา : Korean Publishers Association 2008

หน่วย : ปก

จำนวนหนังสือแปลที่จัดพิมพ์ใหม่ จำแนกตามประเภท

ประเภท	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ทั่วไป	24	21	74	13	3	14	89	39	32	78
ปรัชญา	222	179	205	180	169	215	250	355	334	571
ศาสนา	447	464	398	399	321	382	403	471	459	796
สังคมศาสตร์	436	472	562	728	772	849	1,002	1,104	1,257	1,433
วิทยาศาสตร์	143	96	122	143	182	204	148	194	195	221
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	557	316	399	411	456	487	329	373	352	487
ศิลปะ	291	268	236	260	236	264	262	244	303	444
ภาษา	178	101	107	163	174	189	148	134	109	192
วรรณกรรม	1,143	1,247	1,296	1,387	1,682	1,749	1,823	2,096	2,057	2,349
ประวัติศาสตร์	139	159	157	132	201	225	272	302	327	290
หนังสือแบบเรียน	2	3	2	27	42	68	9	17	36	3
หนังสือสำหรับเด็ก	716	707	1,333	1,570	2,443	2,048	2,245	2,374	2,290	2,811
การ์ตูน	2,335	2,821	3,948	4,267	3,763	3,600	3,108	2,992	2,731	2,646
รวม	6,633	6,860	8,839	9,680	10,444	10,294	10,088	10,695	10,482	12,321

ที่มา : Korean Publishers Association 2008

หน่วย : ปก

อุทยานการเรียนรู้

สรุป

ในอดีต ประเทศเกาหลีใต้ประสบกับปัญหาด้านการอ่าน เนื่องจากอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรในประเทศต่ำมากเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเขียนได้ด้วยการพัฒนาระบบการศึกษา ควบคู่ไปกับการพัฒนาห้องสมุด พร้อมทั้งออกนโยบายส่งเสริมการอ่าน และนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสเข้าถึงการอ่านและการเรียนรู้ได้ โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุ อาชีพ เวลา และสถานที่

นโยบายการส่งเสริมการอ่านของประเทศเกาหลีใต้ เกิดขึ้นจากรากฐานของการณรงค์เพิ่มอัตราการอ่านออกเขียนได้เพื่อลดอัตราการไม่รู้หนังสือของประชากร โดยอยู่ภายใต้กรอบนโยบายด้านการศึกษาที่ถือเป็น

ร่วมใหญ่ ในช่วง 20 ปีหลังมานี้ นโยบายการศึกษาเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะทำให้เกาหลีบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ ที่มุ่งมั่นจะเป็นประเทศผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น นโยบายส่งเสริมการอ่านจึงสอดคล้องเกี่ยวพันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศอย่างแยกไม่ออก

รัฐบาลเกาหลีได้ให้ความสำคัญกับห้องสมุดในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญของนโยบายส่งเสริมการอ่าน จึงมีมาตรการส่งเสริมและจูงใจให้คนใช้บริการห้องสมุด ดังเช่น การออกกฎหมายบังคับค่าบริการห้องสมุดประชาชน การจัดตั้งห้องสมุดแห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชน โครงการห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์ และการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ เช่น โครงการค่ายการอ่าน เทศกาลเรื่องเล่าสำหรับครอบครัว โครงการครอบครัวนักอ่าน ในขณะที่มีโครงการระดับประเทศที่ดำเนินการต่อเนื่องเช่น โครงการหนังสือเล่มแรกหรือ Bookstart โครงการ “1 เมือง 1 เล่ม” การจัดตั้งห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ และการจัดงานเทศกาลหนังสือระดับชาติและนานาชาติ เป็นต้น

รัฐบาลเกาหลีมีบทบาทที่นำสูงมากในด้านนโยบายการอ่าน นอกเหนือจากการสนับสนุนด้านการเงินให้กับโครงการสำคัญต่างๆ แล้ว การดำเนินการระหว่างกระทรวงต่างๆ (เช่น กระทรวงการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและกระทรวงการบริหารส่วนกลางและกิจการภายใน) ยังมีแผนรองรับและทำงานประสานสอดคล้องกัน ภายใต้กรอบนโยบายใหญ่ของรัฐบาลได้เป็นอย่างดีและมีความต่อเนื่อง ซึ่งเป็นจุดเด่นที่เห็นได้ชัดเจน

นอกจากนี้ธรรมชาติของผู้คนในสังคมยังมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความมุ่งมั่นตั้งใจสูง จึงพบว่าสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาคเอกชน สื่อมวลชน องค์กรไม่แสวงหากำไร และครอบครัว ต่างให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐอย่างจริงจังและกลมกลืนเพื่อประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

จากประสบการณ์ของเกาหลีได้ข้อเสนอสู่เชิงนโยบายของไทย

ประเทศไทยมีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจำนวนมากที่มีรูปแบบและลักษณะไม่แตกต่างไปจากโครงการส่งเสริมการอ่านของเกาหลีได้เท่าไรนัก แต่ผลสะท้อนที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ของพฤติกรรม การอ่าน และคุณภาพการอ่าน ของประชาชนกลับได้ตั้งรับ ผลสำคัญเนื่องจากประเทศไทยยังขาดกลไกที่ช่วยให้เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันและระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมหรือภาคเอกชนในเรื่องการส่งเสริมการอ่าน

ประสบการณ์ของเกาหลีได้ ตอกย้ำให้เห็นความสำคัญของการต้องคิดอย่างจริงจังในเรื่องการสร้างกลไกประสานงานและผลักดัน โครงการด้านการอ่านร่วมกันทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบและมีทิศทาง ดังนั้นข้อเสนอเชิงนโยบายของไทย จากกรณีศึกษาประเทศเกาหลีได้ จึงขอเน้นและให้ความสำคัญกับข้อเสนอข้อแรกเป็นหลัก ในขณะที่ข้อเสนอข้ออื่นๆ นั้นเป็นเพียงโครงการที่น่าสนใจนำมาทดลองปรับใช้เท่านั้น ดังนี้

1. จัดตั้งสำนักงานแผนและนโยบายการอ่าน หรือปรับอำนาจหน้าที่หน่วยงานเดิมที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนและนโยบายการอ่านระดับชาติ โดยบูรณาการแผนงาน โครงการ และ

กิจกรรม ของหน่วยงานภาครัฐตั้งแต่ระดับกระทรวงลงมา ให้มีกรอบทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่กระจัดกระจายต่างคนต่างทำหรือทำงานซ้ำซ้อนกัน สำนักงานฯ นี้ควรมีบทบาทในการเชื่อมประสานความร่วมมือการทำงานกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมให้เป็นระบบ เป็นทั้งผู้กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมการอ่าน การพัฒนาหนังสือ การพัฒนาห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท ตลอดจนจัดทำเครื่องมือติดตามผลลัพธ์ของนโยบายในระดับมหภาค เช่น ดัชนีการอ่านประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศที่มีการจัดเก็บสถิติข้อมูลอย่างเป็นระบบ ใช้อ้างอิงหรือเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ ได้

2. จัดทำโครงการ “1 จังหวัด 1 เล่ม” (One Book One Province) โดยให้แต่ละจังหวัดคัดเลือกหนังสือที่น่าสนใจที่มีความสอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัด หรืออาจเป็นวรรณกรรมคุณภาพของไทยหรือสากล ให้เป็นหนังสืออ่านประจำจังหวัด (และอาจคัดเลือกหนังสือสำหรับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็กและเยาวชนอีก 1 เล่มด้วยก็ได้) ทั้งนี้ควรตระหนักว่าเป้าหมายของโครงการไม่ใช่การเลือกหนังสือมาแนะนำให้อ่าน แต่อยู่ที่การสร้างกระบวนการถกเถียงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกหนังสือไปจนถึงการรณรงค์ส่งเสริมให้อ่าน การคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์หนังสือ โดยประชาชนทุกวัยทุกอาชีพในจังหวัด จนก่อเกิดเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่านหนังสือเรื่องนั้น และควรผลักดันไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างจังหวัด

ในเบื้องต้น อาจทำเป็นโครงการนำร่องในบางจังหวัดที่มีความพร้อม เช่น กรุงเทพมหานคร โดยย่อส่วนเป็นโครงการ “1 เขต 1 เล่ม” ซึ่งจะได้นักเขียน 50 เล่มจาก 50 เขต มาใช้ในการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน ควรอาศัยกลไกความร่วมมือของห้องสมุดประชาชนและโรงเรียนในพื้นที่ และวางแผนจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนภายในเขตต่างๆ และระหว่างเขต รวมทั้งจัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนทุกเขตเข้ามาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์หนังสือเหล่านี้อย่างกว้างขวาง

3. ศึกษาแนวทางการนำหนังสือวรรณกรรมคุณภาพเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา เพื่อใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย โดยเป็นการสอบข้อเขียนวิจารณ์วรรณกรรม เพื่อทดสอบผลความคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา หรือ พบหลักคุณธรรมอ่านและวิจารณ์วรรณกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่นักเรียนควรอ่าน อยู่ในแผนการศึกษาภาคบังคับระดับมัธยม

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบระดับจังหวัด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดนั้นๆ เข้ามาเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบดูแล และผนึกประสานเครือข่ายและทุนทางสังคมที่มีอยู่ (เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้สูงอายุ พระสงฆ์ บุคลากรทางการศึกษา วัด โรงเรียน ห้องสมุดประชาชน สมาคมวิชาชีพ องค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายจิตอาสา ฯลฯ) เข้ามาร่วมสร้างบรรยากาศการอ่านการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมต่างๆ ผ่านศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบประจำจังหวัด

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ในพื้นที่ทั่วประเทศ

6. ศึกษาแนวทางการจัดทำห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ หรือ National Digital Library

ลำดับเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการอ่านของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ปี	นโยบาย โครงการ กิจกรรม และสถิติที่น่าสนใจ
ค.ศ.1955	จัดตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี (The Korean Library Association)
ค.ศ.1970	- เปิดให้บริการห้องสมุดเด็กแห่งแรกที่กรุงโซล - หอสมุดแห่งชาติเกาหลี (The National Library of Korea) และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเกาหลี ร่วมกันจัดทำโครงการรณรงค์สัปดาห์แห่งการอ่าน (Reading Week Campaign)
ค.ศ.1980	- ออกกฎหมายการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ - จัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรม (The Ministry of Culture)
ค.ศ.1982	ออกกฎหมายห้องสมุด
ค.ศ.1984	หอสมุดแห่งชาติเกาหลี เริ่มนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ และจัดทำฐานข้อมูลรายชื่อหนังสือให้เป็นมาตรฐานเดียวทั่วประเทศ
ค.ศ.1985	จัดตั้ง Daehan Library Research Association
ค.ศ.1987	จัดงานวันหนังสือแห่งชาติ (National Book Day) ขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมาใน ค.ศ.2003 ยกระดับเป็นงานเทศกาลหนังสือนานาชาติ หรือ Seoul International Book Fair ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีมาจนถึงปัจจุบัน
ค.ศ. 1990	- รัฐบาลประกาศวิสัยทัศน์ “เกาหลีเป็นประเทศชั้นนำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ” - จัดตั้งสมาคมบรรณารักษ์แห่งประเทศไทยเกาหลี (Librarians Association of Korea) - ห้องสมุดเด็กอินปีตา เปิดให้บริการ
ค.ศ.1992	ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายห้องสมุด มีผลให้ยกเลิกเก็บค่าเช่าใช้บริการห้องสมุด
ค.ศ.1993	รัฐบาลกำหนดให้เป็นปีแห่งหนังสือ และมีการรณรงค์การอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น
ค.ศ.1994	ออกกฎหมายการตั้งและได้มาซึ่งระบบของห้องสมุดแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานห้องสมุดประชาชนของรัฐและเอกชน
ค.ศ.1995	- รัฐบาลประกาศแผนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต - หอสมุดแห่งชาติเกาหลีเริ่มสร้างระบบเครือข่ายหลัก เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำหรับจัดทำห้องสมุดออนไลน์ และพัฒนาแล้วเสร็จใน ค.ศ.1997 ในปีถัดมารัฐบาลจัดสรรงบประมาณพัฒนาระบบไปสู่การบริการในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ (National Digital Library)
ค.ศ.1996	จัดตั้งสมาคมห้องสมุดและวรรณกรรมสำหรับเด็กแห่งกรุงโซล (Seoul Society for Children’s Library and Literature: SSCLL)
ค.ศ.1997	โครงการค่ายการอ่าน (Chekori Campaign)
ค.ศ.2000	- รัฐบาลให้เงินอุดหนุนการปรับปรุงห้องสมุด เช่น จัดหาหนังสือเพิ่มเติม ปรับปรุงระบบสารสนเทศ เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก ปรับปรุงกายภาพและบรรยากาศ

	<p>- ผลการประเมินทักษะความเข้าใจด้านการอ่าน โดย PISA ได้ 525 คะแนน คิดเป็นอันดับที่ 6 (จากจำนวน 41 ประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจประเมิน)</p>
ค.ศ.2002	<p>- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จัดทำโครงการครอบครัวนักอ่าน (Reading Family Project) และเดือนแห่งการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้ครอบครัวสมัครเป็นสมาชิกของห้องสมุดและใช้บริการดีขึ้น ครอบครัวที่เข้าร่วมกิจกรรมและใช้บริการห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง จะได้รับประกาศนียบัตร “ครอบครัวนักอ่าน” และมีชื่อติดบอร์ดประกาศยกย่องไว้ที่ห้องสมุด</p> <p>- อัตราการอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 97.9</p> <p>- ชาวคนไทยอายุ 15 ปี อ่านหนังสือเล่มใหญ่จำนวน 14 เล่มต่อปี เป็นอันดับที่ 23 ของโลก และอ่านหนังสือเล่มเล็ก 52.2 เล่มต่อปี เป็นอันดับที่ 5 ของโลก</p>
ค.ศ.2003	<p>- โครงการหนังสือเล่มแรกหรือ Bookstart เริ่มดำเนินการเป็นปีแรก โดยรณรงค์ให้พ่อแม่อ่านหนังสือร่วมกับเด็กวัยก่อน 1 ขวบ ด้วยการใช้นั่งเก้าอี้สำหรับเด็กที่แจกจ่ายให้แก่ทุกครอบครัวทั่วประเทศ</p> <p>- เทศกาลเรื่องเล่าสำหรับครอบครัว (Story Festival for the Family) จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในห้องสมุดประชาชน มีการแนะนำเทคนิควิธีการเล่านิทาน เพื่อดึงดูดให้ครอบครัวเข้ามาใช้บริการและได้รับประสบการณ์ที่ดีจากห้องสมุด</p> <p>- โครงการ 1 เมือง 1 เล่ม (One City One Book Project)</p> <p>- โครงการห้องสมุดแห่งปาฏิหาริย์ (Miracle Library Project)</p> <p>- ผลการประเมินทักษะความเข้าใจด้านการอ่าน โดย PISA ได้ 534 คะแนน คิดเป็นอันดับที่ 2 (จากจำนวน 40 ประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจประเมิน)</p>
ค.ศ.2004	<p>- โครงการคุณยายสวย (The Beautiful Granny Project: Silver Storytellers Workshop) ได้รับรางวัลโครงการยอดเยี่ยมประจำปี หลังจากจัดทำต่อเนื่องมาเป็นปีที่สาม</p> <p>- โครงการ โซล เมืองแห่งการอ่าน (Reading Seoul Project)</p> <p>- งานวิจัยเรื่อง “The Culture of Children’s Reading Education in Korea and the United States” โดย Lea Lee พบว่าชาวเกาหลีมีความเชื่อและพฤติกรรมสอนการอ่านการเขียนให้แก่บุตรหลานของตนตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน อาทิ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เชื่อว่าการศึกษาสูงๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและฐานะทางสังคม จึงต้องส่งเสริมให้ลูกหลานเรียนเก่ง 2. ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมความพร้อมให้แก่เด็กๆ ก่อนวัยเรียน 3. ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบและใช้เวลาพร้อมกับลูกในการทำกิจกรรมกับโรงเรียน 4. ผู้ปกครองต้องเตรียมทุนทรัพย์สำหรับการศึกษาเพื่อลูก 5. ผู้ปกครองต้องใช้เวลาดูแลและมีปฏิสัมพันธ์โดยการพูดคุยสนทนากับลูกที่ยังเล็ก โดยใช้หนังสือช่วยในการอ่านออกเสียงหรือการเขียน

	<p>6. ผู้ปกครองจะสอนอ่านด้วยการใช้การ์ดอักษรและคำ (Haksupjee) เพื่ออธิบายเกี่ยวกับตัวอักษรและการอ่านออกเสียง</p> <p>7. ผู้ปกครองจะฝึกให้เด็กรู้จักสร้างพจนานุกรมภาพคำศัพท์ หรือ Pictionary</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาร้อยละ 4.6 ของรายได้ประชาชาติ เป็นอันดับที่ 50 ของโลก - จำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ใหม่ 35,391 ปก
ค.ศ.2005	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลวางแผนแม่บทการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน และอุดหนุนเงินเพื่อปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนทั่วประเทศ - รัฐบาลออกกฎหมายหลายฉบับ อาทิ กฎหมายส่งเสริมการอ่านและห้องสมุด กฎหมายห้องสมุดโรงเรียน กฎหมายส่งเสริมการอ่านในกลุ่มเด็กและเยาวชน - เทศกาลหนังสือเด็ก (Paju Children's Book Festival 2005) - สมาคมผู้จัดพิมพ์ (Korean Publisher Association) จัดนิทรรศการหนังสือ และกิจกรรมผู้เขียนเยี่ยมชมโรงเรียน (A Visiting Author Comes to School) - จำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ใหม่ 43,598 ปก
ค.ศ.2006	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินทักษะความเข้าใจด้านการอ่าน โดย PISA ได้ 556 คะแนน คิดเป็นอันดับที่ 1 (จากจำนวน 57 ประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจประเมิน) - จำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ใหม่ 45,521 ปก
ค.ศ.2007	<ul style="list-style-type: none"> - หอสมุดแห่งชาติเกาหลี จัดตั้งสถาบันวิจัยสำหรับห้องสมุดและสารสนเทศ (The Korea Research Institute for Library and Information) และศูนย์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ไร้สมรรถภาพภายในห้องสมุด ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการในห้องสมุดโดยไม่เกิดความแตกต่าง - รัฐบาลแก้ไขกฎหมายส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมการพิมพ์ เพื่อควบคุมราคาหนังสือ โดยกำหนดให้หนังสือที่ตีพิมพ์ใหม่จะต้องวางขายไปแล้วเป็นเวลา 18 เดือน ซึ่งจะสามารถลดราคาได้ร้อยละ 10 จากปกปก - ออกกฎหมายส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อรองรับแผนพัฒนาการศึกษาสู่ยุคการศึกษาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปิดให้บริการห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ ในปี ค.ศ.2008 - รัฐบาลประกาศแผนส่งเสริมอุตสาหกรรมความรู้และการพิมพ์ ระยะ 10 ปี (ค.ศ.2011-2020) ภายใต้แนวคิด “หนังสือสร้างชุมพลทางวัฒนธรรมและความรู้ระดับโลก” - อัตราการอ่านออกเขียนได้ เป็นอันดับที่ 17 ของโลก - จำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ใหม่ 41,094 ปก

บรรณานุกรม

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2540. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี, ที.พี.พรินท์, กรุงเทพฯ.
ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ. 2548. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร รายงานการประชุมเอเชียในด้านการศึกษาลดชีวิต
เรื่อง "Finding Place for Asian Lifelong Education in Globalizing World" ณ กรุงโซล
สาธารณรัฐประชาชนเกาหลีใต้ ระหว่างวันที่ 15-17 พฤศจิกายน 2500.

Online Bibliographies

Expenditure on Education, Expenditure on educational Institutions for All Services per Student and
Change in Expenditure Relative to Different Factors.

Hyun-Jeong Park and Kwanghyun Lee. 2005. **Look on Korean Secondary Education through the
Analysis of the PISA Study.** KEDI Journal of Education Policy, Vol.2 No.2, Korean
Educational Development Institute.

Lea Lee. 2004. **The Culture of Children's Reading Education in Korea and the United States.**
Association for Childhood Education International, Thomson Corporation Company.

Lee Jae-sun. 2002. **Authority Files in the National Library of Korea.** Information Technology
Division, The National Library of Korea

Ministry of Education. 2002. **Adapting Education to the Information Age: a White Paper,** Ministry of
Education, Korea Education & Research Information Service.

OECD. 2006. **Assessing Scientific, Reading and Mathematical Literacy a Framework for PISA 2006.**

OECD Factbook. 2009. **Economic, Environment and Social, Mean Scores and Gender Difference on the
Reading Scale in PISA 2006.**

The Ministry of Education & Human Resources Development. **The Introduction on the Education
System of The Republic of Korea** (in Response to a Survey Request from the Office of
Validation and Incorporation of Studies at The National Autonomous University of Mexico).

Yong-Jae Lee and Ja-Soon Jo. 2006. **The Modern History of the Library Movement and Reading
Campaign in Korea.** Presented in "World Library and Information Congress: 72nd IFLA General
Conference and Council", Date of Published 27th June 2006, Seoul, Korea.

Yoon-ok Han. 2005. **A Study of the School Library Policy and It's Development in Korea: Libraies-
A Voyage of Discovery.** Presented in "World Library and Information Congress: 71st IFLA
General Conference and Council", Date of Published 13rd June 2005, Oslo, Norway.

Young Sook Song. 2006. Family Reading in Children's Library Services of Korea, Presented in “World Library and Information Congress 72nd IFLA General Conference at Council”, Date of Published 20th July 2006, Seoul, Korea.

Young Sook Song. 2006. Family Reading in Children's Libray Service of Korea, Presented in “World Library and Information Congress: 72nd IFLA General Conference and Council”, Date of Published 20th July 2006.

<http://ocde.p4.siteinternet.com/publications/doifiles/302009011PIT098.xls> , OECD Factbook 2009, Economic, Environment and Social, Mean Scores and Gender Differences on the Reading Scale in PISA 2006.

http://www.pisa.oecd.org/pages/0,3417,en_32252351_32235907_1_1_1_1_1,00.html , What PISA IS? , OECD, Programme for International Student Assessment (PISA).

<http://www.nla.gov.au/lap/documents/korea06.pdf> ,The National Library of Korea, 2006, Conference of Directors of National Libraries 14th CDNLAO Country Report, Manila, The Pilippines, 26 March 2006.

http://eng.kpa21.or.kr/bbs/board.php?bo_table=market ,Korean Publishers Association

- Korean Publishing Industry: Facts and Figures on the Korean Publishing Industry 2007
- Korean Publishing Industry: Facts an Figures on the Korean Publishing Industry 2005
- Korean Publishing Industry: Facts and Figures on the Korean Publishing Industry 2003

<http://www.librarystudentjournal.org/index.php/lsj/article/viewArticle/6/169> , John Stork, 2008, Study Aboard in Seoul. an Overview of South Korean Libraries, Library Student Journal.

http://www.maticchon.co.th/maticchon/view_news.php?newsid=01em01130951&sectionind=0105&day=2008-9-13 , เรื่องเขียน-ภาพ : ธีรวิภา จิตติภาสลิ์ วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2551 / ที่ 3 ฉบับที่ 11144 มติชนรายวัน.

http://www.buchmesse.de/de/networking/suchen_finden/buchmarkte/asien/korea/00137/ , Frankfurter Buchmesse, Hans Kim, 2001, The Publisher's View of the Korean Market and Segments Therein, Presented at 16th International Rights Directors Meeting.

<http://ww.accu.or.jp/appreb/02/02-02/02-02country/02rep.html> , Trends in Books and Reading Rep. of Korea.

<http://eng.kpa21.or.kr/about/history.htm> , History of Korean Publisher's Association.

http://ww.nl.go.kr/nlmulti/introduction/histo.php?lang_mode=e , History of the National Library of Korea.

<http://treasure.1x1y.com.cn/userarticles/20080408/20080408174146399.html> , Sally Taylor and Hegene Kim, 2001, Publishing in South Korea Today.

<http://www.cia.gov/library/publication/the-world-factbook/print/ks.html> , The World Factbook: South Korea, 2008, CIA: The World Factbook.

<http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/abd3014.html> , Won-Keun Baek, 1999, The Current State and Issue of Korean Book Distribution System, ADBvol.30 No.1.

http://www.accu.or.jp/litdbase/efa/ce_korea.htm , 2000, EFA/East and South East Asia: Republic of Korea, EFA-Literacy Assessment.

http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3614/is_200001/ai_n8889149/ ,Lee Jeehyun, Park Eunhye and Kim Heejin, 2002, Literacy Education in Korea: A Sociocultural Perspective, Childhood Education, FindArticles. 23 May 2009.

www.nationmaster.com accesses date May 15th 2009.

http://www.nationmaster.com/graph/edu_lib_boo-education-library-books , Library Books: Total Amount, Republic of Korea.

http://www.nationmaster.com/graph/edu_lib_boo_percap-education-library-books-per-capita , Library Books: Per Capita, Republic of Korea

http://www.nationmaster.com/time.php?stat=edu_edu_exp_of_gov_as_per_of_tot_gov-education-expenditure-government-percentage-total&country=ks-korea-south ,Expenditure of Government: As Percentage of Total Government by Country, Republic of Korea.

http://www.nationmaster.com/graph/edu_edu_spe-education-spending-of-gdp , Education Expenditure of Government: As Percentage of GNI by Country, Republic of Korea.

http://www.nationmaster.com/graph/edu_you_lon_rea-education-young-longtext-readers , Young Longtext Reader by Country, Republic of Korea.

http://www.nationmaster.com/graph/edu_you_sho_rea-education-young-shorttext-readers , Young Shorttext Reader by Country, Republic of Korea.

www.unescobkk.org

http://stats.uis.unesco.org/unesco/TableViewer/document.aspx?ReportId=124&IF_Language=eng&BR_Country=4070&BR_Region=40515 , General Profile, UIS Statistic in Brief, Republic of Korea.

http://stats.uis.unesco.org/unesco/TableViewer/document.aspx?ReportId=121&IF_Language=eng&BR_Country=4070&BR_Region=40515 , Education Statistic at all Level, UIS Statistic in Brief, Republic of Korea.